

Konferencja Open Science

dr Anna Wałek Akademię
Centrum Komputerowe
CYFRONET AGH

Wydarzenie to, zorganizowane w dniach 10-12 kwietnia 2024 roku przez ACK CYFRONET AGH we współpracy z Biblioteką Główną AGH, zgromadziło kluczowych graczy społeczności Otwartej Nauki w Polsce oraz międzynarodowych ekspertów, naukowców, bibliotekarzy, stewardów danych i specjalistów IT.

W trakcie trzydniowego spotkania uczestnicy mieli możliwość zapoznania się z najnowszymi trendami i osiągnięciami w dziedzinie Otwartej Nauki, a także wzięcia udziału w dyskusjach i warsztatach między innymi na temat infrastruktur naukowych, otwartych danych badawczych, rozwoju inteligentnych miast na podstawie danych, otwartych publikacji i monografii, nauki obywatelskiej, czy repozytoriów naukowych. Ideą konferencji była wymiana doświadczeń i dyskusja nad największymi wyzwaniami Otwartej Nauki w Polsce i na Świecie.

W trakcie dziewięciu sesji tematycznych przedstawiono łącznie 48 prezentacji, komunikatów i posterów, zapewniając uczestnikom wgląd w ekosystem Otwartej Nauki zarówno w Polsce, jak i na świecie. Wystąpienia miało ponad 50 przedstawicieli instytucji badawczych, infrastruktur naukowych, uczelni, jednostek administracji publicznej oraz organizacji międzynarodowych z Polski i z zagranicy, w tym z Francji, Szwajcarii, Turcji, Austrii, Holandii i Finlandii. Wśród zaproszonych gości znaleźli się uznani eksperci i praktycy:

- dr Simon Hodson – dyrektor CODATA (Committee on Data for Science and Technology), który przedstawił tematykę współpracy naukowej w duchu FAIR i Otwartej Nauki. Podkreślił między innymi znaczenie Otwartej Nauki oraz zasad FAIR dla głównych globalnych wyzwań XXI wieku, takich jak łagodzenie skutków zmian klimatu, zrównoważony rozwój środowiskowy, zarządzanie bioróżnorodnością i ekosystemami, zmniejszanie ryzyka katastrof, interakcje między społeczeństwem, gospodarką i polityką energetyczną;
- prof. Karel Luyben – prezydent EOSS Association omówił zagadnienia związane z tworzeniem „Europejskiej Chmury Nauki Otwartej” (EOSS), która ma na celu połączenie istniejących i przyszłych infrastruktur danych i badań w Europie w celu zapewnienia badaczom wirtualnego środowiska do przechowywania,

Akademia Górniczo-Hutnicza była gospodarzem pierwszej międzynarodowej konferencji naukowej Polish Open Science Conference 2024 pod hasłem „Dane w służbie nauki i społeczeństwa”. Uroczystego otwarcia dokonał prof. Jerzy Lis – Rektor AGH.

zarządzania, udostępniania i analizy danych badawczych w różnych dziedzinach naukowych;

- dr Ari Asmi – dyrektor Research Data Alliance Europe, omówił wyzwania stojące przed społecznością Open Science, naukowcami oraz dostawcami usług, aby uczynić naukę bardziej otwartą i efektywną
- Daniel Spichtinger – ekspert UE ds. polityk naukowych w obszarze Open Science, w swojej prezentacji przedstawił wyniki badań nad tym,

Rektor AGH podczas uroczystego otwarcia konferencji oraz dr Anna Wałek i Roksana Wilk, przewodniczące komitetu organizacyjnego i programowego

fot. Z. Sulima

Na zdjęciach od lewej: Rektor AGH prof. Jerzy Lis, prof. Kazimierz Wiatr – Dyrektor ACK CYFRONET AGH, dr Simon Hodson – Dyrektor CODATA, jeden z keynote'ów konferencji

- czy i w jakim stopniu praktyki nauki otwartej wpłynęły na szybkość badań nad COVID
- dr Kamran Naim – Kierownik Departamentu Open Science w CERN – Europejskiej Organizacji Badań Jądrowych, opisał główne kamienie milowe oraz rozwój nauki otwartej w 70-letniej historii CERN. Wskazał również, w jaki sposób, poprzez współpracę z kluczowymi międzynarodowymi partnerami, CERN dąży do przyspieszenia globalnego przyjęcia nauki otwartej
  - Aleksander Janicki – wybitny polski artysta multimedialny, performer, grafik, fotograf i rzeźbiarz przedstawił wykorzystanie danych jako sztukę, ale wciąż w powiązaniu z nauką, na przykładzie narzędzia Big Dada Generator, wykorzystującego dane pochodzące z zapisu fal mózgowych.

W sesji poświęconej stanowi obecnemu i perspektywom rozwoju Otwartej Nauki w Polsce, Gabriela Czarny z Narodowego Centrum Nauki omówiła inicjatywy NCN w zakresie wspierania

zarządzania danymi badawczymi oraz wdrażania zasad FAIR, natomiast dr Przemysław Wewiór oraz dr hab. Jarosław Protasiewicz – dyrektor Ośrodka Przetwarzania Informacji Państwowego Instytutu Badawczego (OPI-PIB), przedstawili wyniki raportu „Analiza stanu otwartej nauki w Polsce”.

12 kwietnia odbyły się warsztaty z zakresu zarządzania danymi, prowadzone przez specjalistów z Akademickiego Centrum Komputerowego CYFRONET AGH. Uczestnicy mieli okazję nauczyć się, jak tworzyć metadane, korzystać z identyfikatorów PID i spełniać wymagania EOSC, pracując na przykładach danych z różnych dziedzin. W tym dniu odbyło się również doroczne spotkanie Polskiej Grupy Roboczej Data Stewardów (Data Stewardship Competence Centers Implementation Network – DSCC-IN PL), działającej w ramach inicjatywy GO-FAIR.

Konferencja uzyskała liczne patronaty honorowe i medialne, co świadczy o jej znaczeniu dla rozwoju Otwartej Nauki.

Eksperci z AGH pomogą chronić młodych krakowian

Marcin Kozielski

Jak poradzić sobie z hejtem w sieci? W jaki sposób młodzi krakowianie powinni korzystać z Internetu? Jak nie popaść w uzależnienie od wirtualnego świata? Na te i inne pytania odpowiadają studenci i pracownicy Akademii Górniczo-Hutniczej oraz fundacji TRY IT w krakowskich szkołach podstawowych.

Ponad 40 proc. dzieci w wieku 4-9 lat korzysta ze smartfonów, z czego aż 23 proc. po raz pierwszy pojawiło się w sieci mając 5-6 lat. Co trzeci nastolatek deklaruje, że jego życie pozbawione dostępu

do Internetu byłoby puste, a 38 proc. nie jest w stanie zrezygnować z dostępu do sieci. Jeżeli zestawimy te dane z coraz większym problemem w odróżnieniu swojego cyfrowego „ja” od funkcjonowania w „realu”, potrzebą przebywania w sieci jak najdłużej i problemem z ograniczeniem wirtualnego życia, to przed rodzicami i opiekunami młodych ludzi pojawia się wyzwanie, któremu niełatwo sprostać.

W sieci na dzieci i młodzież czekają zagrożenia, takie jak hejt, cyberprzemoc i dezinformacja –